

Seminari de Perspectives Internacionals d'Educació

UN PROBLEMA NO RESOLT: COM ABORDAR L'ABANDONAMENT ESCOLAR PREMATUR?

***Presentació dels darrers resultats sobre abandonament escolar prematur
del Cedefop (European Centre for the Development of Vocational
Training) publicats a la tardor de 2016 i enfocats a:***

- l'anàlisi i l'avaluació de polítiques i mesures per abordar l'abandonament prematur de l'educació i la formació
- la identificació de bones pràctiques i el desenvolupament d'eines per donar suport a la formulació de polítiques a nivell nacional i de la UE

26 d'octubre de 2016

9.00 – 14.00h

Recinte Modernista de Sant Pau (sales 3 i 4 del segon pis)
C. Sant Antoni Maria Claret, 167
08025 Barcelona

.....

PROGRAMA

.....

Presentació

Quina és la situació de l'Abandonament Escolar Prematur (AEP) a Europa? Quines polítiques s'estan aplicant per a fer-hi front? Quines són les condicions per a garantir l'èxit d'aquestes polítiques? Quin rol juguen les característiques dels sistemes educatius europeus en l'explicació de l'AEP?

La publicació Cedefop de 2014 "[Tackling early leaving from education and training: strategies, policies and measures](#)", se centra en analitzar l'Abandonament Escolar Prematur com una realitat que afecta, tot i que amb intensitat i forma diferent, a tots els països de la Unió i que tot i els efectes de la crisi, segueix persistint amb força. L'informe identifica els factors de l'AEP, n'analitza les seves conseqüències personals i socials i estableix un marc comprensiu de polítiques per a fer-hi front que inclou la prevenció, la intervenció i la compensació. la relació entre les polítiques que regulen la professió docent i les actituds, pràctiques i percepció dels docents.

Així mateix, aquest informe, junt amb altres informes internacionals que s'han publicat recentment sobre el tema, contribueixen a assenyalar que l'AEP no només posa en risc les possibilitats de desenvolupament socioeconòmic del país sinó que alhora qüestiona els propis ciments de la cohesió social. L'AEP està intrínsecament relacionat amb les característiques de l'alumnat en termes de gènere, estatus socioeconòmic i origen migratori o ètnic i, per tant, posa sobre la taula a qüestions cabdals d'equitat social i educativa.

L'AEP alhora està estretament relacionat amb algunes característiques del sistemes educatius europeus i, per tant, no només s'explica per l'estructura i els incentius del mercat de treball sinó també per la pròpia estructura i pràctiques educatives. És el que és coneix com factors push, aquells factors interns al sistema que contribueixen a explicar l'abandonament escolar. Entre aquests factors s'assenyala l'impacte especialment perniciosos que tenen els agrupaments per nivell, els itineraris primerencs o la repetició de curs. La segregació escolar també s'identifica com un factor clau en l'explicació de l'AEP, remarcant la importància de garantir l'heterogeneïtat social dels centres en benefici de l'èxit educatiu de tots els estudiants. Finalment, els informes internacionals, han atribuït una importància cabdal al rol que juga l'educació post-obligatòria (la seva oferta, la seva estructura, el seu prestigi, etc.) en la lluita contra l'AEP.

En particular, a l'octubre del 2016, el Cedefop publica un informe sobre el rol específic de la Formació Professional en aquest procés que podrem discutir en profunditat en aquest seminari.

Amb la col·laboració de

Algunes de les preguntes que orientaran el debat són les següents:

- Quins són els factors que expliquen l'AEP i com s'expressen en diferents etapes educatives, tant obligatòries com post-obligatòries?
- Quines són les millors estratègies, polítiques i mesures per lluitar contra l'AEP a diferents nivells educatius?
- Quin rol juga l'estructura del sistema educatiu, les característiques de l'oferta a diferents nivells i les condicions d'escolarització en les dinàmiques d'abandonament escolar?
- Quina relació hi ha entre els models organitzatius, pedagògics i curriculars i les dinàmiques d'AEP?
- Quines són les continuïtats i discontinuïtats entre l'educació obligatòria i l'educació post-obligatòria i quines repercussions tenen en els processos d'abandonament escolar prematur?
- De quina manera l'experiència escolar dels joves durant la ESO condiciona les seves oportunitats de continuïtat formativa en l'etapa post-obligatòria?

Amb la col·laboració de

Programa

8.45h – Arribada

9.00h – Benvinguda i presentació del Seminari

Valtencir Mendes, cap de projectes internacionals de la Fundació Jaume Bofill

9.10h – Presentació de l'últim estudi del Cedefop sobre "Tackling early leaving from education and training: strategies, policies and measures"

Irene Psifidou, analista de polítiques educatives, European Centre for the Development of Vocational Training (CEDEFOP)

9.25h – l'Abandonament Escolar Prematur (AEP) a Catalunya

Aina Tarabini, professora de sociologia a la Universitat Autònoma de Barcelona i investigadora dels grups de recerca GEPS (Globalització, Educació i Política Social) i GIPE (Grup Interdisciplinari de Polítiques Educatives)

9.40h – El cas del País Basc, un dels països amb menys AEP del món

Francisco Luna, coordinador de l'Equip de Didàctica de l'Institut basc d'avaluació i investigació educativa no universitària (ISEI-IVEI). És expert en avaluació i coordinador de diversos estudis sobre l'efecte de la repetició de curs i l'abandonament escolar.

9.55h – Preguntes als i les ponents / Debat

10.15h – Primera ronda amb les 5 taules de participants (presentació: **Aina Tarabini**)

Dissenyant una política pública per reduir l'AEP

Quins són els elements clau a ser incorporats?

Des de 3 perspectives*:

- **L'educació post-obligatòria (prioritat per aquesta ronda)**
- L'educació secundària obligatòria
- Les segones oportunitats

11.00h – Pausa-cafè

11.20h – Segona ronda amb les 5 taules de participants (presentació: **Alba Castejón**)

Dissenyant una política pública per reduir l'AEP

Quins són els elements clau a ser incorporats?

Des de 3 perspectives*:

- L'educació post-obligatòria
- **L'educació secundària obligatòria (prioritat per aquesta ronda)**
- Les segones oportunitats

Amb la col·laboració de

12.05h – Segona ronda amb les 5 taules de participants (presentació: **Marta Curran**)

Dissenyant una política pública per reduir l’AEP

Quins són els elements clau a ser incorporats?

Des de 3 perspectives*:

- L’educació post-obligatòria
- L’educació secundària obligatòria
- **Les segones oportunitats** (prioritat per aquesta ronda)

12.50h – Posada en comú de les propostes de les 5 taules i debat obert, tenint en compte les tres perspectives:

- L’educació post-obligatòria
- L’educació secundària obligatòria
- Les segones oportunitats

13.50h a 14.00h – Conclusions i cloenda

Aina Tarabini i Valtencir Mendes

18.00h – Conferència “Un problema no resolt: com abordar l’abandonament escolar prematur?”

Lloc: Recinte modernista de Sant Pau

C. Sant Antoni Maria Claret, 167

08025 Barcelona

Amb la col·laboració de

*** Tres perspectives transversals**

1: L'educació secundària obligatòria (Alba Castejón)

En aquest espai ens centrarem en el rol de l'educació secundària obligatòria a Catalunya per garantir l'èxit educatiu per tothom. Discutirem sobre els reptes amb què es troba el professorat per a poder fer front simultàniament a les necessitats d'excel·lència, equitat i cohesió social i analitzarem processos com les transicions primària-secundària i el rol de diversos dispositius pedagògics (en particular, repetició, agrupaments i models d'orientació) tant en les possibilitats d'èxit durant l'ESO, com en les característiques i els reptes de les transicions educatives cap a l'educació post-obligatòria.

2: L'educació post-obligatòria (Aina Tarabini)

En aquest espai discutirem sobre quina és la situació de l'educació secundària post-obligatòria a Catalunya, tant pel que respecta a la vessant acadèmica (Batxillerat) com a la professional (Cicles Formatius). En concret, posarem sobre la taula qüestions vinculades amb la distribució de l'oferta a nivell territorial, les seves característiques (titularitat, especialitzacions, etc.) i les seves condicions d'escolarització (models d'atenció a la diversitat durant la post-obligatòria, rol del professorat, dispositius pedagògics, etc.).

3: Les segones oportunitats (Marta Curran)

En aquest espai ens centrarem en el rol dels dispositius i mecanismes de segona oportunitat existents a Catalunya. Analitzarem quina és la situació de l'oferta a nivell territorial, farem un diagnòstic sobre quins són aquests dispositius, identificant les seves diferències i similituds, i discutirem sobre el seu rol en la prevenció, intervenció i compensació davant l'Abandonament Escolar Prematur. Així mateix, analitzarem quina és la connexió entre els dispositius de segona oportunitat i els centres regulars tant d'ESO com de post-obligatòria.

Algunes de les preguntes que treballarem de forma transversal són les següents: quines característiques tenen les transicions entre les diferents etapes educatives i entre els diferents dispositius existents al territori? Quin rol tenen diferents agents educatius (Administracions, professorat, famílies, alumnat) en la reducció de l'abandonament escolar prematur i la promoció d'oportunitats d'èxit educatiu per tothom? Quines polítiques a nivell de prevenció, intervenció i compensació caldria desenvolupar?

Amb la col·laboració de